

Guía Docente

Datos Identificativos					2023/24
Asignatura (*)	Literatura Española do Século de Ouro 1	Código	613G01023		
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Letras				
Coordinación	Martinez Lopez, María Josefa	Correo electrónico	maria.josefa.martinez@udc.es		
Profesorado	Martinez Lopez, María Josefa	Correo electrónico	maria.josefa.martinez@udc.es		
Web					
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é ampliar o estudo de autores e obras dos séculos XVI e XVII completando o panorama básico ao que o alumnado acedeu na materia Literatura Española de 2º de Grao. A materia ocúpase da poesía e do teatro dos séculos XVI e XVII con un enfoque histórico-filolóxico. Preténdese desenvolver a capacidade de lectura comprensiva e crítica e a capacidade de relacionar os aspectos históricos, culturais e estéticos. Así mesmo preténdese que o alumnado adquira o dominio técnico da análise de textos literarios dos séculos XVI y XVII, a capacidade de comunicación (síntese e análise) e a correcta expresión lingüística, oral e escrita, en castelán.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A7	Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A16	Coñecer a crítica textual e a edición de textos.
A17	Ter un coñecemento avanzado das literaturas en lingua española.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/a e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as literaturas en lingua española.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7	C1 C4
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10	C1 C4
Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua española.	A9		
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7	C1 C4
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7	C1 C4

Adquirir capacidade de autoformación.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C4
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C4
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A15 A16 A17	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Introducción aos séculos XVI y XVII	1. Contexto sociohistórico 2. Contexto literario
2. A poesía nos séculos XVI y XVII	1. Xéneros, metros e autores: Garcilaso, Góngora e Quevedo 2. Sonetos 3. Canción 4. Égloga e epístola 5. Octava e silva 6. Outros
3. O teatro nos séculos XVI y XVII	1. Coordenadas da Comedia Nueva: Teatro anterior a Lope de Vega 2. Fórmula da Comedia Nueva: Arte nuevo de Lope de Vega 3. Xéneros 4. Comedia: Lope de Vega 5. Traxedia: Calderón de la Barca 6. Xéneros breves: Entremeses de Calderón

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A9 A10 B4 B8	0	60	60
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C4	15	0	15
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C4	3	15	18
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C4	21	0	21
Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A10 A11 A15 A17 B1 B3 B6 B8 C1 C4	15	15	30
Actividades iniciais	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C4	3	0	3
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	O estudante terá que realizar ao longo do cuadrimestre as lecturas relativas ás fontes primarias e secundarias da materia. A lectura das obras deberá estar finalizada con antelación ao momento no que no comece a súa explicación nas aulas de aprendizaxe colaborativa. As lecturas deberán facerse nas edicións recomendadas na bibliografía. Proporcionarase ao estudante unha selección de textos de bibliografía secundaria para a contextualización dos temas.
Aprendizaxe colaborativa	A nomenclatura da guía non recolle a correspondente á disciplina filolóxica de comentario de texto literario, polo que se adopta esta denominación. Semanalmente haberá unha sesión interactiva na que se realizarán actividades relativas á aplicación metodolóxica do comentario de texto aplicado aos textos obxecto da materia. Para realizar esta actividade o estudante deberá traballar os textos propostos para a análise con anterioridade co fin de poñer en común o resultado do seu traballo.
Proba mixta	Na data oficial marcada polo Centro, o estudante realizará unha proba na que demostrará os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos ao longo do curso.
Sesión maxistral	Haberá unha sesión maxistral por semana de noventa minutos de duración. A responsabilidade desta sesión recae sobre a profesora. Os obxectivos destas sesións serán a exposición dos rasgos máis salientables dos periodos literarios abordados para os xéneros e os autores estudados.
Obradoiro	O obradoiro consistirá nunha serie de traballos prácticos. O alumnado realizará comentarios, discusións dirixidas, análise de documentos e proposta razoada de investigación sobre un tema determinado.
Actividades iniciais	No primeiro día de aulas os estudantes realizarán individualmente un comentario de texto literario por escrito co fin de determinar o nivel xeral e adecuar así a impartición da materia cara aos obxectivos de mellora e progreso. Nesta mesma sesión darase conta das ferramentas metodolóxicas introductoras á materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Ao longo do cuadrimestre fixaranse as sesións de tutorías con cada estudante para supervisar a elaboración dos traballos titorizados.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A7 A9 A10 A11 A15 A16 A17 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C4	Consistirá nunha proba teórica e práctica que medirá o aproveitamento da materia por parte do alumno e, especialmente, o dominio das lecturas obrigatorias. Os criterios de avaliación serán: adecuación da resposta á pregunta formulada, estruturación adecuada do discurso, corrección léxica, ortográfica e gramatical.	60
Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A10 A11 A15 A17 B1 B3 B6 B8 C1 C4	A asistencia e a participación activa do alumnado nas sesións interactivas de aprendizaxe colaborativa e obradoiro será controlada e avaliada de xeito continuado. A avaliación consistirá na realización de dous comentarios literarios de textos poéticos por valor de 20% cada un (20% + 20%), sumando estes dous exercicios o 40% do total das probas avaliábeis. As probas terán lugar en horario lectivo nas datas que se indicarán no cronograma da materia.	40

Observacións avaliación

<p>Non se poderá aprobar a materia sen ter unha calificación mínima de 5 sobre 10 na proba mixta.</p> <p>MOI IMPORTANTE: o alumno será avaliado e calificado sempre que se presente á proba mixta. Recibirá a calificación de "NON PRESENTADO" cando non se presente ao exame.</p> <p>Na segunda oportunidade (xullo) os estudantes que suspenderen deberán repetir a proba mixta no lugar e horas fixados polo Centro; o valor da proba mixta na segunda oportunidade será de 100%.</p> <p>Os alumnos que teñan recoñecida a dispensa realizarán as seguintes probas: proba mixta (60%) e traballo tutelado (40%). Se abitarán de acordo co alumno todas as medidas de atención necesarias.</p> <p>Na convocatoria adiantada a avaliación consistirá nunha proba mixta por valor do 100%.</p> <p>Calquera forma de plaxio, tanto na proba como nos exercicios suporá o suspenso (nota numérica 0) para o conxunto da materia na convocatoria que corresponda (Regulamento disciplinar do estudantado, art. 11, apartado 4b). O control farase mediante o programa de detección de plaxios Turnitin, autorizado pola Xunta de Facultade.</p> <p>A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade. De ser o caso, deberán contactar cos servizos dispoñíbeis na UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuadrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/); no seu defecto, coa Titular ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoxia@udc.gal).</p>
--

Fontes de información

Bibliografía básica	Lecturas obligatorias Garcilaso de la Vega, Obras completas con comentario, E. Rivers ed., Madrid. Castalia, 2001/Obra poética y textos en prosa, ed. B. Morros, Barcelona, Crítica, 1995.Góngora, Luis de, Fábula de Polifemo y Galatea, ed. de Jesús Ponce Cárdenas, Madrid, Cátedra, 2010 / Fábula de Polifemo y Galatea y selección de poemas incluida en el t. II de la ed. de Dámaso Alonso Góngora y el Polifemo, (Gredos) / Antología poética, ed. de A. Carreira (Castalia Didáctica), Poesía selecta, ed. A. Pérez Lasheras y J. M. Micó (Taurus).Calderón de la Barca, Pedro, La dama duende, ed. F. Antonucci, Barcelona, Crítica 1999, ahora en BCRAE 2005; El médico de su honra, ed. J. Pérez Magallón, Madrid Cátedra 2012.Lope de Vega, El acero de Madrid, ed. S. Arata, Madrid, 2000; Castalia, 2000; El castigo sin venganza, ed. A. Carreño, Madrid, Cátedra, 1993.
Bibliografía complementaria	Bibliografía complementaria:Alberich, J. et alii, Historia de la literatura española, Madrid, Cátedra, 1990.Alborg, J.L., Historia de la literatura española, Madrid, Gredos, 1966-1999.Canavaggio, J., Historia de la literatura española, Barcelona, Ariel, 1994-1995.Díez Borque, J.M., Historia de la literatura española, Madrid, Taurus, 1980.García de la Concha, V., Historia de la literatura española, Madrid, Espasa-Calpe, 1995-1998.Jones, R.O., Historia de la literatura española, Barcelona, Ariel, 1977.Pedraza Jiménez, F. y M. Rodríguez Cáceres, Las épocas de la literatura española, Barcelona, Ariel, 1997.Pedraza Jiménez, F. y M. Rodríguez Cáceres, Manual de literatura española, Tanfalla, Cénlit, 1980-2000.Rodríguez Cacho, L., Manual de historia de literatura española, Madrid, Castalia, 2009.2. Herramientas para el análisis literario:Azaustre Galiana, A. y J. Casas Rigall, Manual de retórica española, Barcelona, Ariel, 1997.García Barrientos, J.L., Cómo se comenta una obra de teatro, Madrid, Síntesis, 2001.Jauralde Pou, P., E. Varela Merino y P. Moíño Sánchez, Manual de métrica española, Madrid, Castalia, 2005.Luján Atienza, A., Cómo se comenta un poema, Madrid, Síntesis, 1999.Navarro Durán, R., La mirada al texto. El comentario de textos literarios, Barcelona, Ariel, 1995.Quilis, A., Métrica española, Barcelona, Ariel, 1994. Pujante, D., Manual de retórica, Madrid, Castalia, 2003.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase ao estudante a asistencia ás aulas e a súa participación para preparar progresivamente a materia. É fundamental comezar a lectura as obras o antes posible para obter o maior aproveitamento tanto das sesións expositivas como das interactivas. Lémbrese que para superar a materia é imprescindible o uso correcto do idioma tanto oral como escrito: ortografía, puntuación, corrección sintáctica e gramatical.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías